

Any XVII

Barcelona 13 Octubre de 1904



¿Se despulla? ¡Que 's despulli!  
 ¿Es engresadora? ¡Bé!  
 Si cau y té qui la culli  
 tindrà lo que li convé.



SE



# LA VUYTADA

Ja torném á trovarns' dintre  
de la vida teatral  
ab companyas .. *surgidas*,  
per més que ab lletras de pam  
se llegeixi que son novas,  
puig son formadas las tals,  
casi totas, de gent vella  
que segueix d' aquí y d' allá  
á rellevarse ab la mútua  
conveniencia tots plegats,  
al darrera de la gloria  
(y al darrera tots dels rals)  
per poguer fer bullir l' olla  
y veurers' *encartellats*  
ab lletras de las dauradas  
y ab adornos al voltant  
per poguer fers' la denteta  
(ab igual *mutualitat*)  
y respallar empresaris  
que 'ls donguin... pe 'l seu treball  
protecció y anomenada  
qu' es lo que al fi, donchs, y al cap  
d' uns quants anys á aquesta banda  
se tracta de demostrar

A Romea, qu' es 'l teatro  
puch dir meu, perqu' es de *franch*,  
gracias ¡es clá! á la franquesa  
de 'n *Franquesa*, antich company,  
que com á autor de *la casa*  
me deixa entrar molts anys há,  
lo qual jo molt li agraeixo  
puig m' estalvia molts rals)  
hi ha aparegut una *estrella*  
(ó un astre, mascle parlant)  
que ja ha posat en *berlina*  
als del *partit* de 'n Borrás,  
(amich meu de juvenesa  
que 'l ploro porque ha marxat)  
y ha mogut tal *trapatera*  
entre 'ls de baix y 'ls de dalt  
que... á no ser actor notable  
ningú n' hauria parlat.

Precisament eix dualisme,

aqueixa guerra... parcial  
entre 'l públich *borrasista*  
y 'l *codinista*, es senyal  
de que aqueix novell Zacconi  
ab tot y tenir pochs anys  
es esperansa llegítima,  
pe 'l Teatro Catalá.

Lo *Manelich* de nou *cuño*  
es un primé actor capás  
de conquistá en nostra terra  
(la baixa, com la de dalt)  
'ls aplausos més unánims  
dels que sabém apreciar  
als cómichs de bona fusta,  
esperant posi més anys;  
(qu' es lo únich que li falta;  
pró ell no hi té cap culpa ¡es clar!)

\*  
\*\*

A propòsit de 'n Codina,  
ve á tom parlar de 'n Borrás  
debutant á la *Comedia*  
allá á la terra dels farts.  
Diu que ha fet un *Tierra baja*  
ab un éxit. *rigular*,  
'hónt va fer la *Terra baixa*  
ab un éxit colossal.

Ara hé, donchs; jo pregunto  
al Enrich, com bon company:  
—Si en catalá aqueixa *tropa*  
tant y tant te vá alabar  
abusant tots els epítets  
de la adulació deslleal,  
¿perqué usant la seva parla  
no 'ls has pogut engrescar  
no tant sols fins al deliri,  
ni sisquera ovacionat,  
ab tot y se 'l mateix drama,  
ab las situacions iguals,  
igual papé, 'l mateix tipo,  
molt ben caracterisat,  
sabent l' obra de memoria  
y fentho bé, com tu sabs?

¿Vols que per tu, jo respongui?

Ja t' ho diré, amich Borrás:  
fill com ets de Catalunya  
y de la vora del mar,  
la teva manera d' esser  
y de fer teu treballant  
al damunt de nostras *taulas*  
que son 'ls teus *posts y banchs*,  
may ¡jamay! podrá adaptarse  
al istil afectat, fals,  
d' aqueixa comiquería  
que basa 'l seu éxit fals  
en alfombras y domassos  
y en trajos y luxo en gran  
servint d' anunci á *modistos*,  
*moblistas*... y restaurants.

Jo que conech ben á fondo  
lo teu génit catalá  
sense que may podrá torce 'l  
lo génit dels castellans,  
te pronostico un mal viure  
dins d' eix ambient infestat  
de microbis pretenciosos  
qu' envenenarán ta sang  
ab envejas traicioneras  
y ambicions que 't farán mal  
y si per tot no t' esguerran,  
de segur t' espatllarán.

Has marxat á la *Terra alta*  
*Manelich*, que tant combats  
en ta obra predilecta  
que t' ha fet tant y tant gran,  
siguent l' argument fictici  
y 'ls personatjes ideals;  
pro 't juro, Enrich, -y no'n duptis—  
que á no gayre temps trigar  
farás l' obra positiva  
y 'l protagonista real  
tornante 'n á *Terra baixa*  
qu' es Barcelona; ja ho sabs.

Poso al temps per testimoni,  
perque 'l temps no s' erra may.

PEPET DEL CARRIL

## Cantars filosófic - socials

Las balansas de la Lley,  
fan com el cor de l' ingrata:  
¡més que un quintá de rahó ..  
las mou un unsa de plata!

Las noyas de avuy en día  
valen molts pessetas:  
¡no pas que siguin més macas,  
que las d' un temps... perquè 's ve-  
(nen!

Plorarte las meas penas,  
d' obrer ¡ay! crucificat:  
com que rals... no m' en darias;  
nineta, no ho faré pas.

Si ab diners ets pillo, bueno;  
si ets rich y tonto... també,  
¡si ets sabi y honrat y .. pobre:  
malament, noy, malament!

Trista es la sort dels que 's volen  
no poguentse ells may uní.

Pró, ho es més la dels que 's casan ,  
¡y... no 's poden manteni!

Es la vida, una costella:  
¡y ara ve 'l cas llastimós!  
de que uns masteguin la polpa,  
y els altres... roseguem l' os

Tant pobrement que s' hi entra,  
tant fácilment que s' en surt,  
d' aquest món... ¡y que s' hi arrolin  
passions, vanitats y orgulls!

ANTOLI B. RIBOT

## Un marit de bona pasta

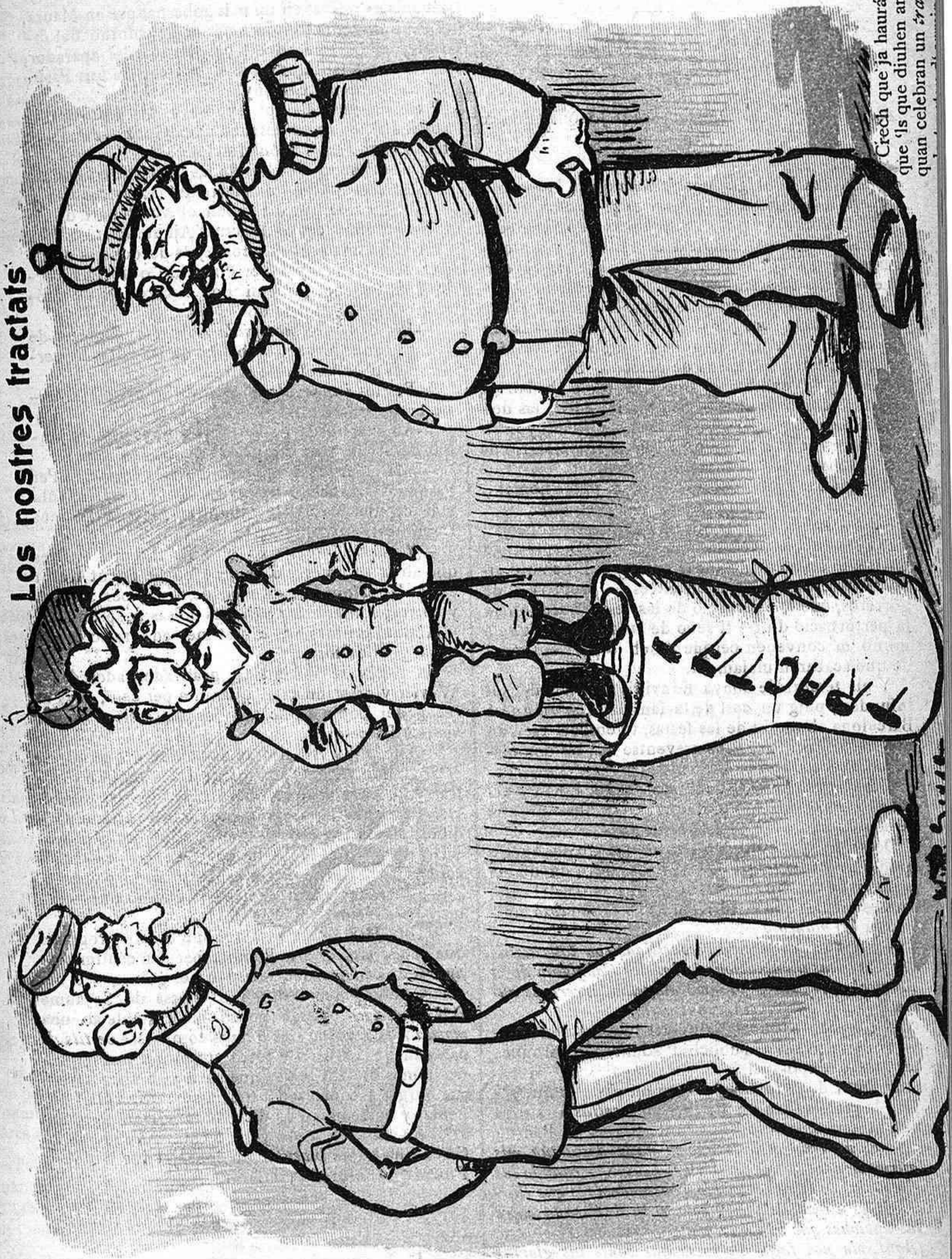


—Mira, 'ns en aném al teatro, ab lo meu cosí. Si 'l nen plora, dónali el biberón, y preparam alguna vianda per quan torni.

—¿Y no vols res més?

—¡Ah! sí, feste 'l lit del quartet, porque aquesta nit voldré dormir sola: com cada nit que vaig al teatro ab lo meu cosí.

Los nostres tractats



Crech que ja haurán observat  
que 'ls que diuhen ampararnos,  
quan celebran un tractat

# DE LAS FESTAS

Al respectable y benvolgut ameich D. JOAQUIM FORCAT

**D**ONYA Eduvigis, una *jamona* que à la recomen-  
nable qualitat de pesar onze arrobas reunia  
la de ser casada en séptimas nupcias ab don  
Corneli Parpalina, empleat d' Hisenda y tonto de  
naixement, al soñ anunci de las festas ja va preveure  
que per ella tindrían un final poch agradable.

—Jo no comprench—me deya pochs dias avants  
de comensar las *juergas* lluch-barcelonesas— la *ma-  
la pata* qu' ha tingut lo govern nombrant arcalde á  
n' aquest fideo en forma de persona. Sols éll, per  
son afany d' exhibir el frac y el bastó ab borlas,  
tindrà la culpa de que lo meu marit retiri á las dot-  
ze ab la excusa de véurer las festas, y la minyona s'  
exerciti ab lo *timo* pretextant que la aglomeració de  
gent causa en tot un augment de preu.

Cregui qu' estich desesperada. ¡Si jo fòs home!...

—¿Qué faría?— vaig atrevirme á preguntar.

—Lo primer procurar que 'm nombressin concejal,  
que per aquet càrrech tothom serveix. Després, en  
qualsevol sessió demostraria al senyor Lluch qu' ai-  
xó de divertir-se pagant els altres es propi sols de  
gorreros, que la celebració de las festas introduheix  
la perturbació dintre 'l seno de las familias y que á  
mí no 'm convenen porque tinch lo pressentiment  
de que acabarán malament.

Y els temors de donya Eduvigis no eran del tot  
infundats, puig un cosí de la fámula, que vingué á  
Barcelona ab motiu de las festas, vá emportarsen un  
braguer del Sr. Parpalina creyentse qu' era una má-  
quina d' ensulfatar.

S' ha de confessar, en honor al senyor Lluch y de-  
mos companys... *festosos*, que no tothom mira la  
seva obra baix el mateix punt de vista.

Don Tirso Sobado, militar retirat ab els quatre  
quints de sou y una cama de fusta, deya un dia de  
la setmana passada perorant en una taula del café,  
mes estarrufat que l' Aurigemma ab el seu *coso* mul-  
ticolor (a) blanco.

—*Estas fiestas me han reconciliado con los catala-  
nes ¡Aquellas iluminaciones! ¡Aquella Cabalgata de la  
Música! ¡Aquel Coso Blanco! ¡Aquella carrera de au-  
tomóviles! ¡Aquel ajedrez vivientel...*

—Y aquel pal que ván plantar devant de la me-  
va botiga privant al públich d' admirar los produc-  
tes que jo exposava!

L' autor de la interrupció era un pasteler que se-  
ya á la mateixa taula y portava mes *solfas* á la roba  
que tonterías un discurs de 'n Rodriguez S. Pedro.

—*Es un caso aislado que en nada desvirtúa mis  
afirmaciones — vá contestarli 'l militar— cuando las  
Potencias se hayan enterado y pasmado de lo que Bar-  
celona es capaz de hacer, colocarán á España entre  
las naciones que ván á la vanguardia del Progreso.  
¡Aquí solo nos falta un poeta que cante las glorias  
que hemos conquistado!*

—Podrá faltarli un poeta, pero hi sobra desver-  
gonyiment — anyadí 'l pasteler. Lo que á mí m' han

fet sols es tolerat en un país governat per en Maura,  
Ferme *afuixar* tres pessetas per l' adorno del car-  
rer y colocarme aquell pal devant del aparador,  
es donarme tant gust com si 'm llegissin una Pasto-  
ral del Cardenal Cassanyas.

¡Precisament el dia qu' exposava un *pastel* fet ab  
rovells d' ou representant á n' en Gonzalez Rothvos  
fent ganyotas á la Constitució!

Entre l' honorable cos de las domésticas tampoch  
las festas han fet el bon efecte qu' era de desitjar.

Hi há *raspa* que ha agotat el vocabulari de las  
frasses gráficas contra l' actual Ajuntament.

Alguna fins acusa als concejals de donetas que s'  
han deixat enganyar per l' arcalde, qui 'ls ha por-  
tat á un terreno,,, que ni 'l de la carretera del Mo-  
rrot. ¡Que ja es tot lo que 's pot dir!

—Jo—deya una *menegilda* molt xata, al porter de  
la casa ahont serveix— ab aixó de las festas he per-  
dut més d' una roba de carn...

—Fes los *impossibles* per trovarla, porque si en-  
tra en putrefacció...

—Ab l' arribada de forasters y forasteras he tin-  
gut de servir cada dia ¡tretze personas á taula!...

—¡Malol! Aquest número porta desgracia. Per  
Pasqua del noticents tres eram també tretze á taula  
y al cap del any.. ha vingut la Lley del Descans  
Dominical.

—Y encare no es aixó lo pitjor. Lo mes trist es  
que ab la aglomeració de gent no he pogut trobar  
en tot Barcelona un sol recó de carrer per escoltar  
y correspondrer á las paraulas dolsas del promés.

Ahont las festas han causat mes admiració es en-  
tre la gent de fora.

Un pagès de Vilabufada, gran admirador de 'n  
Weyler y prestamista al quaranta per cent, deya al  
rector del poble esplicantli las impressións de son  
viatge á Barcelona.

—Qui no ha vist alló té de confessar que no ha  
estat al mon. Allí l' una maravella 's toca ab l' al-  
tra. Allí tot se fá ab rumbo, res de miserias y estal-  
vis. Per tot arreu alegría, ganas de divertir-se y els  
diners á vessar. Aixó de la crissis obrera y 'l ma-  
estar del poble son falornias que fán correr els  
amichs de 'n Lerroux per espantar als forasters.

—¿Y vás tenir temps de véureho tot?— in-  
terrogá 'l rector.

—¡ot. Hasta una cosa que no era al programa  
que vaig comprar á la Rambla per deu céntims. *A-  
figuris* una plassa deu vegadas mes gran que la del  
nostre poble y que 'n diuhen la Plassa de S. Jaime  
Devant d' una casa de portal molt ample ab una  
*nomia* á cada costat uns quants comparsas *vestits de  
pobre* movent xibarrí y tot d' un plegat tres ó qua-  
tre homes bastant lletjos que surten ab unas xerin-  
gas llargas y comensan á tirar aygua. ¿Ne vol d' em-  
pentas y corredissas? Li dich mossen Domingo, qu'  
alló era molt graciós y vá ferme riure de debó.  
Crech que ho vá inventar un concejal que li diuhen  
*Punxó* y es torero retirat.

BALDOMERO BONET



## Per molt pa...

—No esmersém paraulas, filla,  
y aném á lo interessant.

¡No está bé que una pubilla  
que tan en lo poble brilla  
passi els días somicant.

Si lo que á tú 't mortifica  
es mal d' amors com crech are  
á n aquí ta pena explica

que una filla 's dignifica  
confessantse ab lo seu pare  
¿Perqué ploras?

—Perque 'n Pol  
diu que ab mi vol desposarse.

—¿Y aixó 't dona desconsol?

—Es que n' hi ha un altre que 'm vol...

—Bueno, tot pot arreglarse:

D' entre eixos dos pretendents  
esculls al que més t' agrada

y la pau del cor obtents.  
¿Vols lo meu permís? Ja 'l tens,  
pro casat d' una vegada.

Sino que ho veig no ho creuria  
qu' aixó robi ton repós  
fente plorar nit y día...

—¡Si, ploro, perque voldria  
poguerme casá ab tots dos!

B. B.

# ¡Més racció de Ciel!

## ¡Sorpresos infraganti!

(CONTINUACIÓ)

Maldats que no cometérem:  
pero que ignoscents pagárem:  
sentirem crits, despertárem,  
y al moment tot ho entenguérem.

Júdas, que encare segueix  
al infern, gelós y vil,  
se disfressa de *Civil*  
(puig tothom allí 'l coneix,)

y per enveja rastrera,  
acompanyat de molts mils,  
Jutjes, Mossos (1) Agutzils,  
*Policia de primera.*

Carrabiners, Somatents,  
*La secreta.* fins.. bombers,  
tots se presentáren fieros,  
per agafá els delinqüents.

—Que voléu?—*Ella* exclamá.—  
—Ah; Ets tú, Júdas; ¡M' ho temia!  
¡Qui en son pit sols ódis cria  
crims tant sols pot engendrá!

La enveja dintre l' infern  
t' ha seguit atormentant,  
y t' anirá corsecant  
sempre més .. ¡eternament!

¡Malehida la passió  
que per mi un jorn vás sentí,  
y també 'l jorn que trahí  
váres á *Nostre Senyó!*

—¡Tot múda al Mon!—Tú no mudas;  
quant un mortal fá traició.—  
diu la gent, —«No es res de bó;»  
no t' en fihis qu' es un *Júdas.*

Aré lligans: Ben resolts  
estém y ben convensuts  
de que si aquí estém perduts  
devant Deu serém absolts:

y camí amunt, bosch avall,  
saltant márges, passant rius,  
aquells sayons tant altius  
aquí en mitj lo pedregall,

al arribar á las portas  
del cel, quedáren confosos,  
avergonyits y plorosos,  
y ab las esperansas mortas.

¡Jo estich perdut ¡Alelat:  
¡Ella serena'.... ¡Bonica!

Déixam descansá una mica  
lector, y va el *Segón plat.*

PLAT SEGÓN

¡Devant Sant Pere!

Vam trucá espantats y enrera  
la porta 's féu al instant,  
—¿Que voléu?—va dir, mirant  
á tot lo séquit, Sant Pere.

Digué Júdas: M' aconhorto  
gloriós Sant Pere, de tot:  
he descubert un complót:  
l' he fet presoner, y 'l porto.

—Allí al bosch fentse petóns  
los hém trovat bó y dormint;  
—Veús, Júdas; ja estás mentint  
com tots los que feu traicions

Si dormian, no 's besavan:  
Si 's besavan, no dormian;  
lo qu' ells pobrets, no temian  
qu' els Júdas 'ls voltejavan.

—¡Per Déu, Sant Pere! . May més  
pósis tós péus á la glòria;  
es execrable ta *História* ..

—¡Una paraula sols!..  
—¡Rés!  
¡No conech als delinqüents!

¡No m' ha dit mal d' ells ningú!  
¡Pero sols portantlos tú  
comprech que son ignoscents.

Ab aixó com á *Govern*  
que só, perque aixi ho vol *Déu*  
tots plegats lo tiraréu  
en lo profons del Infern.

y vejerem escruixits  
llensarlo de altura inmensa  
dins mar de foch, com se llensa  
dins la fossa ossos podrits

Allavors contents, tothom  
va cridar ¡visca Sant Pere!  
—y ell esclamá: Feuse enrera:  
vinga el presoner? ¿Ton nom?  
—«Ja 'm coneixéu .. ¡Só 'l versayre  
«que prudent y honrat, vinguí  
«aquí al cel, per poguer dí  
si 'l cel m' agradava gayre,

«tot quan veig á LA TOMASA  
«ho escrich; si falta, mateume;  
«si so ignoscent, perdoneume .  
«manejo ploma, no espasa.

Vull diuse, gloriós Sant Pere,  
que tots mons *crims* inaudits  
son . fer versos mal escrits,  
y dur molts ápats... enrera.

—Y *ella* . qui es?— digué 'l sant?  
—*Ella*.. so jo ..—¡M' ho pensava!  
—La *Malena*!! .—(y murmurava  
tothom pitjor que al *Encant!*)  
¡Basta! . Lo dijous vinent  
tindrém lo *Judici oral*:

Ab aixó lector formal  
espera 'l dijous següent.

MARCELINO SANTIGOSA



Perque 's compleixi el precepte del descans dominical, molts d' aquets passen las festas sense pogué descansar.



L' Estat pichs se desvetlla perque ho tingan tot a punt y en tant l' aliment deis pobres res li fa que vagi amunt.



Vi dolent, bestias malaltas qu' envenenan la ciutat; mentrestant l' home rumia darse llustro y malgastar.



# Carta oberta

¿Velis nolis?

**L**AMICH Marcelino Santigosa, apreciable poeta á qui no tinch l' honor de coneixer, ignora sens dupte qu' es la causa d' un disbarat gros, comés per un servidor.

Disbarat si, que á no ser per la meva dona que 'm tallá las camas avants d' hora, potser en la actualitat ja 'ns saludariam ab la ditxosa «Malena,» xicota que sense conèixerla 'm té mitj xiflat com al amich Bonet «la taula dels cassadors.»

Heus aquí que la primera setmana que vaig llegir lo ditxós «Viatje al Cel», sense adonármem d' una irada *me lo eché al colet* com diria el Doctor Centeno y.. ja vaig estar llest.

Per tot veyá angels, Malenas y guardia civils y recitava trossos de la poesia, arribant á tant la meva *capficació* que en lo llibre de registre que tinch á las meas mans. en compte de las entradas quotidianas, vaig trobarhi un dia ab gran assombro escrit ab lletras grossas «Un altre racció de Cel.»

Aixó fou causa de que 'l majordóm m' obsequiés ab una cridoria mes *viva* que l' arribada de 'n Mella al Congrés.

Aixó vá ser l' introducció de las meas hassanyas.

Pochs dias mes tart, (recordo qu' era divendres,) al arribar al despaig trovo al amich Bertrán, xicot que sempre 'n té una per dir y... dugas per fer, que ja estava enterat de la meva xifladura, (puig m' havia ficat al cap anarmen al Cel) y vá dirme á boca de *jarro* com diuhen els de la *tierra de la jota*:

—Mira; si vols anarhi, ('s referia á dalt,) tota vegada que m' has demanat un consell, he rumiat el camí mes fácil y he trovat el següent:

Tú no ignoras que la Xarpa té 'l marit molt gelós, tant que sempre diu que 'l dia que atrapi á la seva dona ab un altre, l' enviará á sopá ab Sant Pere.

Donchs, bueno: t' entents eb ella; procuras qu' ell t' hi atrapi y... *asunto concluido*.

— Bravo!; vaig exclamar, seduhit per complert. Y aixó vaig fer.

Dintre tres días tot estava arreglat; el llit ab 'ls coixins de punta; la cita convinguda y fins ja m' havia cambiat els calsetets, fentme be 'n be paga de que m' en aniria de viatge

Pro... va sortir la *huésped* á última hora, ó siga la dona, quina, convinguda ab l'home de la Xarpa, á qui l' amich Bertrán ja havia avisat, s' amagaren al quarto dels mals endressos y quan anavam á entrar al dormitori, aparegueren y... aquella mateixa nit l' escombra de casa funci'ona de valent á la meva esquena.

Tot per culpa teva, amich Santigosa, y 't participo que la meva dona *no 't pot veure*, desde aquell dia; pregante que com més aviat mellor deixís á la Malena per desdita seva y per tranquilat de mi *cariñosa y pegadissa costella*.

Gracia que espera, etc., etc.

JOSEPH V. ORTONOBES



# TEATROS

PRINCIPAL

Ha sigut necessari l' aplassament de l' inauguració de la temporada fins al pròxim dissapte dia 15 del corrent á causa de no estar llestas las obras de reforma y ornato que se están fent en lo teatro.

L' obra de debut, será la coneguda de Sellés *Las Vengadoras* y pera la setmana entrant s' anuncia ja l' estreno de la comedia del celebrat autor italia Testoni, titulada, *El "no sé qué"*

Sabém que l' abono obert en los divendres que serán los dias de moda, ha sigut tant numerós que ha quedat cubert del tot, figuranhi en ell tota la aristocracia barcelonesa.

Molt 'ns plau semblant noticia y son resultat no fá més que correspondrer al Sr. Palencia per l' acert que ha tingut en l' ajust dsl numerós personal de sa companyia.

ROMEA

S' ha reproduhit en aquesta temporada l' idili del Sr. Rusiñol *Lo pati blau* que sigué molt ben executat y anant á cárrech de la Sra. Jarque y lo Sr. Codina lo desempenyo dels protagonistas que hi estigueren acertadissims.

Pera demá divendres s' anuncia la comedia del Sr. Poüs y Pagés *L' endemá de bodes* que será posat en escena baix la direcció del Sr. Rojas.

CATALUNYA (ELDORADO)

*El ciego de Buenavista*, sarsuela estrenada la setmana passad , es tant poqueta cosa que creyém que dintre pochos dias ja no figurará en lo cartell. Sos autors no 's podrán recriminar, puig si los del llibre *construieren* una ignocentada, lo de la música hi compongúe un *cent peus*.

S' está pintant decorat pera *El pobre Valbuena*, que s' estrenará á primers de lo setmana entrant.

NOVETATS

Lo mateix de la passada setmana, ja que *El viaje á Suiza* encare no s' ha estrenat.

Si no recordém mal ab aquet titul tá anys se representá una sarsuela que servia d' apropósit pera que una *troupe* inglesa executés treballs molt similars á los dels Omers.

TIVOLI. — CIRCO EQÜESTRE

No sempre s' ha de ficar l' olla gran dins de la xica... ¿qué ens guardarían per las grans solemnitats?

Malgrat aixó, el conjunt de las funcions es cosa agradosa, per complaure lo públich ferm concurrent d' aquesta lley d' espectacle, lo mes propi p' els que tenim caborias y no més busquéu distracció y alegría.

L' *ecuyere* Eularia Rovira, qu' es compatriota nostra, segons els cartells y els clowns Llop, no son cap cosa del altre dijous, mes poden ben be fer son número de tanda.

Ara las sis germanas Daineff, si qu' omplen 'l plat. Ab una sola ni ha prou... y en surten sis, ¡afigurinse!

Desde 'l dia de son comens, las acompanya además l' aplauso del públich, aquell murmull de satisfacció que 's sent al acabar un bon treball.

Sembla que las donas guapas s' han encoblat á l' eqüestre de Barcelona... perque Miss Taylor, Mlle. Doublín y Mlle. Lucie Caira, fan bon joch á las Daineff. Y encara avisan treballs nous y *debuts* d' artistas.

UN CÓMICH RETIRAT.

LA TOMASA

## Plassa forta



¿No 'ls sembla que per assaltar aquesta *jortolosa*  
están massa magres aquet parell de *soldats*?



Ha mort á Cerbère (Fransa) la senyora donya Emilia Altimira de Pinyol, germana política del nostre estimat company y amich en Joseph Barbany (*Pepet del Carril*).

Acompanyém en lo sentiment intens que afligeix á las familias Barbany y Pinyol y las hi desitjém una resignació suficient pera consolarse de tan irreparable desgracia.

\*

Segons nos comunican los fils telégrafichs, l' actor Borrás ha sentit molts aplausos á Madrid, al comensar la temporada ab *Terra baixa* en castellá.

No 'ns esperavam menos del nostre primer actor ni dels madrilenyos qu' han lograt treurens de casa á nostre millor comediant.

Pero no s' en fihí gayre 'l celebrat actor, de las ovacions madrilenyas, porque la gent de allí, son gent de foguerada, y del mateix modo qu' avuy li aixecan un altar, demá l' ensorrarán en lo fosso.

Potser hi ha una sola persona d' aquí que pugui creure verdaderas y constants aquestas manifestacions, y aquet es en Pere Codina, qu' ha passat á fer las *veces* ó á espicossar las vessas que 's menjava en Borrás.

¡Y com que 'l desitj fa veure tantas cosas al revés!

\*

Lo governador de Madrid ha ordenat que 's tanquessin los cafés á las dos de la nit, y aixó que á nosaltres nos sembla un excés de condescendencia, ha promogut un viu xivarri á la vila de Madrid.

—¿Ahont s' es vist fer tancar un establiment, tan útil com un café, á las dos de la nit? Quan encare hi ha desitj y humor pera correr la tuna dos ó tres horas més.

Naturalment qu' aquets comentaris no 'ls farà ningú que visqui del treball; pero com qu' allí son mes los que se la buscan per l' ombra que 'ls que doblegan l' esquena...

Nosaltres celebrém aquesta ordre governativa, porque quan no altre bondat, ha de tenir la de que 'ls vagabundos que trasnuitan no interrompin lo son dels qu' han fargat tot lo sant día.

Y si 'ls dropos no están contents, que 's formin un estat per ells sols, y 's convencerán de la necessitat de treballar y de reposar, anantsen á dormir aviat, las forsas perdudas.

\*

Hem tingut ocasió de llegir una carta suscrita per una infinitat de personas, censurant qu' una senyora coneguda hagi sigut tancada en lo manicomi nomenat *Nueva Belén*.

Es de suposar que 's tracta d' un atropello d' aquets coneguts de tothom per la freqüencia ab que s' han repetit, ja siga per usar á plaher d' una fortuna ó pera desembrassarse d' una persona que fa nosa.

En lo cas present, ab tot y haver dictaminat un metje municipal, que no observava res, absolutament res d' anormal en la dita senyora, continua aquesta tancada en lo manicomi.

Precis fora que las autoritats prenguessin cartas en l' assumpto, ab lo fi d' evitar que no 's torni boja la qu' ara está en son cabal judici.

\*

Si en Francisquet Aurigemma no ha sigut may concejal, no es porque li faltin los mérits pera serho, porque lo qu' es de contar á favor de l' estra, en sab un níu com vulgarment se diu.

Y si no, que 's vegi á qui se li hauria ocorregut sino á, n' ell organitzar un *Coso blanco*, sense gasto de cap mena ja que tenia 'l local franch, sense gasto d' alumbrat y sense gasto de dependents, porque per aquets cassos lo Muni-cipi té prou dependents pera deixarlos gratis al primer particular que 's presenti.

Ja se sab, qu' en *Francisquet*—com li diuhen los intims,—va oferir un tant per cent de lo recaudat, pe 'ls pobres.

Aquet tant per cent era 'l 50 y com que la cantitat recaudada s' eleva á 20.480 pessetas havia de passar de deu mil pessetas la cantitat que se entregués als pobres.

Donchs, no senyors, l' Aurigemma, fent los comptes del botiguer—lo de la vella ja es masa antich—ha trovat que sols corresponen quatre mil pessetas als pobres.

Aquets comptes s' han de fer célebres, y aixis com fins ara s' ha vingut parlant dels comptes del *Gran Capitán*, proposém qu' en lo successiu 's parli dels *comptes* del gran Aurigemma, quan se fassi referencia á uns comptes grossos á favor de l' estra

\*

Torsant una mica la máquina, fins nos espliquém lo robo pero lo que no podém explicarnos es lo mal per l' únich fi de fer mal.

Donchs, be, un cafre ó varios cafres han vingut entrete-nintse donant pa ab mistos á las gallinas del Parque ab lo fi de ferne una bona extesa.

Y lo cert es que ho lograven, fins que 'l Sr. Darder, Director del Parch Zoológich, ha pogut comprobar aquesta salvatjada.

No fora mal posar als autors de la mateixa, si acás s' trovan, dintre de la gavia del os pera que 's poguessin convence de que encara hi han bestias més personas qu' ells!

\*

Los forners tractan d'augmentar en cinch céntims lo preu del pa.

Los fonaments deuen ser los de sempre; en previsió de que 'l blat pugua augmentar de preu dins de sis mesos, á rahó de un céntim per arroba, 'ns l' aumentan desseguida á preus exagerats.

Si tots los vehins de Barcelona nos unissi'm, fariam com á fora que tothom se pasta 'l pa á casa, y aixó sería la manera de que 'ls forners fessin la farina blana.

\*

Després de la gangassa obtinguda per l' Aurigemma en lo Parque, ja ha vingut una Associació musical y ha obtingut lo permis de donar quatre concerts en lo Palau de Bellas Arts.

Seguint aquet pass no estranyariam qu' algún día 'ns cedissin á nosaltres un dels millors edificis mnnicipals pera tirar LA TOMASA.

Y encare qu' aixó podria disgustar al propietari de la casa que habitém, no demostraria res més sino que si un ciudadá viu dels favors de l' Ajuntament tots los ciudatans en poden viure.

O tots frares ó tots monjos.

\*

Coutinúan las dissidencias en lo camp carli.

Y mentrestant en *Carlets* encare espera contestació á la carta que va enviar á son fill.

¡Es clar! Se veu que en *Carmito* ja te ben midat á son pare, y al rebre la missiva debia pensá: ¡Apa, buenas! ¡Y qu' una húngara 't bufi 'l ull!

Gayrebé se 'ns ha fet simpátich ab sa mutisme 'l fill d' en Xapa, perque quan los pares son uns *neulas* pot molt bé tolerarse 'l desacato dels fills.



L' Ajuntament deu un grapat de millóns de pessetas.

No obstant, pren l' acort de destinar 15.000 pesetas pera gastos de 's conceja's qu' anirán á Saragossa pera assistir als Jochs Florals.

Y dos catalanistas (¡horror) forman part d' aquesta Comissió.

¿Dos catalanistas? La gent que 's proposava fer grans economías.

Ja no us creyém á ningú com lo poeta qu' exclamava:

«Solo en la paz de los sepulcros creo.»



Los propietarios de casas (¡pobrets) han nomenat advocat pera que 'ls defensi contra 'l pago del arbitre municipal que existeix sobre las tribunas.

Perfectament. Ara 'ls inquilinos de casas de poch preu, en nombrarém un altre pera que no 's permetin tribunas que 'ns privan la vista quan sortim á esplayarnos al balcó dels nostres pisos.

Al Diccionari, encare que fos alterant l' ordre alfabétich, després de *propietari* hi hauria de posarshi la paraula *barra*.



## Trist honor

Quan tinch paciència y descans,  
que tinch poch d' abduas cosas,  
m' entretinch á fullejar  
d' Espanya la obscura historia.  
Es un capritxo molt trist,  
una mania molt tonta,  
que m' omplena 'l cor de dol  
y lo pensament de sombras,  
puig cada cop que mos ulls  
ficsan la mirada tosca  
als fulls del nostre passat,  
m' enrajolo de vergonya  
al llegir la inmensitat  
de miserias y derrotas  
que en tot temps sempre ha tingut  
de sufrir la patria nostra.  
Miserias que 'ns han costat  
rius á doll de sang preciosa,  
mars de plors amarchs com fel,  
pedassos de pell y d' honra.  
Lo que mes me fereix,  
y lo que 'm causa mes angixa,  
es veure la insensatés,  
la barra ó la poca solta,  
ab que algúns historiadors  
quan las nostras gestas contan  
parlan de gloria y honor,  
¡com si fossin cosas nostras!

Tal frescura, francament,  
causa dolor y vergonya.

Si per falta de valor,  
de inteligencia ó de forsa,  
ó per ser massa llenguts,  
ó per tot junt y altres cosas,  
sempre qu' hem tingut rahóns  
que á fé n' hem tingudas moltas,  
ha volgut lo fat traydor  
que sufrissim mil derrotas  
y 'ns deixessin masegats  
com tots be sabém y consta;  
si á copia de batallar  
á dins de casa y á fora  
hem perdut honra y diners,  
terra y tot lo qu' era nostre,  
gen que consisteix l' honor  
y la gloria que pregonan?  
¡Trist honor el del vensut!  
¡Galana gloria la nostra!

EMILI REIMBAU PLANAS



## Xeringaasso

No vulguis emprendre  
may d' una dona  
que 't juri t voldria sempre  
mes que á cap ccsa  
Puig cosa es clara  
que aquellas que més juran  
son las mes falsas.

RAMPELLS



## TALONARIS

PERA APUNTACIONS DEL

### Sorteig de Nadal

Magníficament litografiats á dugas tintas

Los de 100 Fullas á 80 céntims

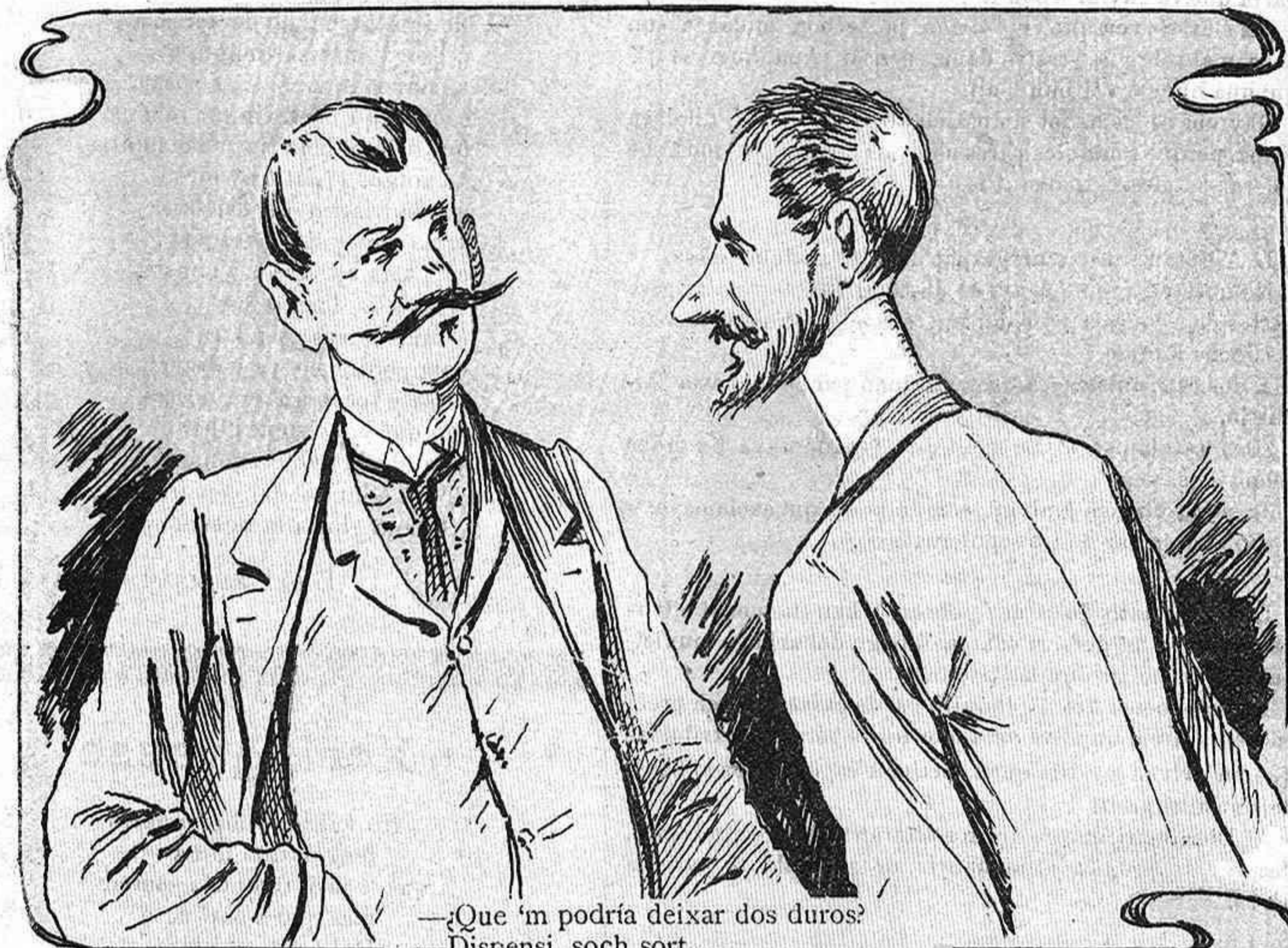
" " 50 " á 50 "

Vendas al per major y menor

LITOGRAFIA BARCELONESA

SANT RAMÓN, 6. - BARCELONA

## Retalls



—¿Que 'm podria deixar dos duros?  
—Dispensi, soch sort...  
—¿Que si 'm podria deixar dos duros?  
—Volía dir que soch sort... á las necesidades  
humanas.



—Noy, que vens be, ¿vols anar á casa meva  
á fer compania á la dona?

—Prou, home, ab molt gust. (¡Ganga!)

—Si, perque la teva dona m' ha convidat á  
sopar ab ella.

—(Mosca!) Vinch ab tu qu' allí ahont n' hi  
sopan dos...

—¿Ja tens colocació?

—Si, el metje que 'ns *vasita*, m' ha  
promés colocarme al cementiri.